NETTVERKSMØTE · NORGES NASJONALPARKKOMMUNER · 22. OKTOBER 2026

Regenerativt reiseliv

Frå diskusjon om omgrep – til tiltak

Anita Svendheim

Klyngeleiar, Norwegian Travel Cluster

Norwegian Travel Cluster

NORWEGIAN TRAVEL CLUSTER

Noregs reiselivsklynge

50	201	5 300+
reisemål	kommunar	bedrifter

- Frå Svalbard i nord til Lindesnes i sør – **nasjonal dekning** på tvers av alle regionar
- **Noregs einaste reiselivsklynge** – tatt opp i Norwegian Innovation Clusters frå 2026
- Byggjer på **Merket for berekraftig reisemål**: reisemåla er forplikta til privat-offentleg samarbeid og heilskapleg, berekraftig utvikling

UTVIKLINGA

«Kjært barn har mange namn»

Eit reiseliv som er til for lokalsamfunnet

1 · CA. 1950–1980

Volum og vekst

Fly, charter og masseturisme. Suksess målt i gjestedøgn og omsetnad.

Kostnaden: nedbygde kystar, press på lokalsamfunn og inntekter som lak ut.

2 · CA. 1980–1990

Økoturisme

Motreaksjon: naturbasert og småskala, med vern, læring og lokal nytte.

Men ein nisje. I Noreg: «økoturisme» og «grønt reiseliv».

3 · CA. 1990–2010-TALET

Berekraftig reiseliv

Miljø, sosialt og økonomi – krav for heile næringa.

1987–92 Brundtland og Rio
2005 UNWTO/UNEP: 12 prinsipp
2009 Dei 10 prinsippa
2013 Merket for berekraftig reisemål
2015 FNs berekraftsmål
2017–19 Overturisme

4 · 2020-TALET

Regenerativt reiseliv

Etterlat staden betre. Reisemålet som eit levande system.

2023 Nordland: regenerativt reiseliv i fylkesstrategien
2023 NOU 2023:10 Leve og oppleve: reisemålsleiing og besøksbidrag

Frå DMO → **til DMMO** frå marknadsføring til leiing av heile reisemålet

Kjelder: Vestlandsforsking · Innovasjon Norge/NHO (2009) · Regjeringen · Nordland fylkeskommune

FRÅ GRØN TIL REGENERATIV

Kva er forskjellen i teorien?

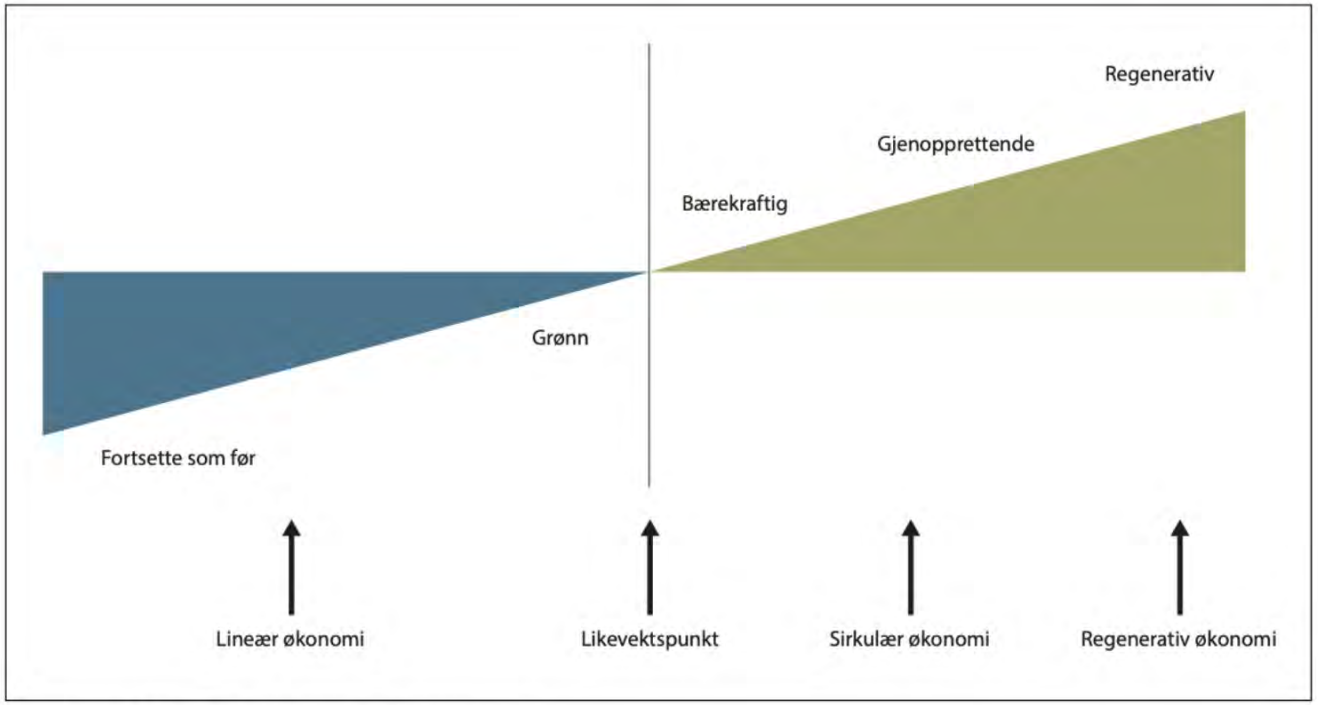

Figur 3.2 Modell for en bærekraftig utvikling

Kilde: Modellen er basert på Brown et al. (2018) og Gjørvad (u.å.)

Kjelde: NOU 2023:10 Leve og oppleve, figur 3.2 – basert på Brown et al. (2018) og Gjørvad

UTFORDRINGAR – SAGT ÆRLEG

Kva betyr regenerativt reiseliv i praksis?

01 Grønvasking – det må kunne målast

Ingen felles mål for «netto positivt». Frå 27.9.2026 krev EU dokumentasjon for påstandar som «berekraftig», og eigne merke utan sertifisering blir forbodne.

02 «Bullshit-bingo»

Fokus på ordbruk stel energien frå tiltaka. Alt dreg i same retning – og med dagens transport blir reiselivet ikkje berekraftig, uansett namn.

03 Det må løne seg

For bedrifter, destinasjonar og kommunar. Dugnad kan ikkje erstatte finansiering av fellesgode. Norsk Økoturisme stoppa på økonomien.

04 Nokon må organisere det

Koordinering og tryggleik kostar. Dugnad hjelper lite når det kjem for mange – og kan lokke fleire inn i sårbare område.

Regenerativt reiseliv som metodikk

Gjesten blir invitert inn – lokalsamfunnet set premissane

FÆRØYANE

Closed for Maintenance

Sidan 2019 har over 1 000 frivillige bygd stiar og bruer. 44 000 har søkt om å få vere med.

FÆRØYANE

Heimablídni

Gjesten blir invitert heim til middag og forteljingar frå bygda.

NTC OG INNOVASJON NOREG

KommunikasjonsLøftet

Ærleg marknadsføring: utanfor sesong og kjende stader, tryggleik og dokumenterte påstandar.

TRÆNA

Dugnadsturisme

Gjestar bidreg til å gjere øysamfunnet betre, etter færøysk modell.

FLANDERN, BELGIA

Travel to Tomorrow

Turisme som middel, ikkje mål: levande og robuste stader for lokalsamfunnet.

LOFOTEN

Brakøya

Naturmangfald blir gjenoppretta gjennom beiting, skogpleie og blomsterenger.

Kjelder: Visit Faroe Islands · Visit Norway · NRK · Nordnorge.com · Visit Flanders

IKKJE REGENERATIVT ELLER BEREKRAFTIG

Eit spørsmål om systematikk og heilskap

UTFORDRINGA I DAG

Mange gode tiltak – men små og sårbare

- Silotenking
- Manglande samordning nasjonalt
- Prosjekt som døyr når pengane tek slutt

VERKTØY FOR EIT REISELIV SOM ER TIL FOR LOKALSAMFUNNET

- KI og ny teknologi
- Modell for destinasjonsleiing
- Framtidas forretningsmodellar for destinasjonsselskapa
- Toleevneanalysar
- Besøksstrategiar for reisemålet
- Innbyggjarmedverknad
- KommunikasjonsLøftet

UTVIKLING FORANKRA I SÆRPREG OG TOLEGRENSER

- Norske matdestinasjonar
- Næringsutvikling i randsona til nasjonalparkane
- Tilgjengeleg reiseliv

Produkt-, bedrifts- og reisemålsutvikling

Med utgangspunkt i eit reiseliv som er til for lokalsamfunnet

VEGEN VIDARE

Reiseliv og nasjonalparkkommunar – tettare saman

Nasjonal verktøykasse

NTC og NPKL: felles verktøy for reisemålsutvikling og besøksforvaltning.

Nasjonalparken som næringsutviklar

Sterkare merkevare for verdiskaping i randsona.

Tettare på destinasjons-selskapa

Kommune, forvaltning og reiseliv jobbar saman – ikkje kvar for seg.

NORWEGIAN TRAVEL CLUSTER

Tusen takk!

Anita Svendheim

Klyngeleiar, Norwegian Travel Cluster

anita@nhryfylke.no · norwegiantravelcluster.no